

РЕШЕНИЕ

№ 27028

гр. София, 13.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIV КАСАЦИОНЕН
СЪСТАВ**, в публично заседание на 15.11.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Татяна Жилова

**ЧЛЕНОВЕ: Анета Юргакиева
Мая Сукнарова**

при участието на секретаря Емилия Митова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **7852** по описа за **2024** година докладвано от съдия Татяна Жилова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от АПК, във връзка с чл. 72, ал. 4 от Закона за МВР.

Образувано е по касационна жалба на полицейски орган при 01-РУ на СДВР, чрез процесуалния представител юрк. М., против Решение № 2372 от 20.05.2024 г., постановено по АНД № 5927/ 2024 г. на Софийския районен съд, Наказателно отделение, 109-ти състав. С обжалваното решение е отменена Заповед за задържане на лице № 225зз-414/05.04.2024 г.

В касационната жалба се съдържат оплаквания за неправилност на съдебното решение, като постановено в нарушение на материалния закон и при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила - касационно основание по чл. 209, т. 3 от АПК. Жалбоподателят поддържа, че неправилно и необосновано съдът е приел, че оспореният административен акт е постановен при допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила и в несъответствие с целта на закона. Твърди се, че погрешно решаващият състав е приел, че липсва описание на фактическата обстановка. В случая, при спазване на принципа за съразмерност, лицето е задържано от полицейски органи по данни за извършено престъпление, а именно – за притежание на наркотични вещества. Направено е искане обжалваното съдебно решение да бъде отменено. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение. Прави се възражение за прекомерност на претендираното адвокатско

възнаграждение.

Ответникът по касационната жалба – А. Т. П., чрез пълномощника по делото адв. Л., оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Поддържа се, че в процесния акт съществуват само маркирани абривиатури, които са абсолютно неразпознаваеми за адресата на заповедта. В кориците по делото и представената полицейска преписка няма улики и данни за съпричастност на П. към случилото се, като последиците от едно такова произволно задържане са изключително тежки за засегнатото лице, което е момиче на 22 години. Претендира присъждане на разноски. Прокурорът дава заключение, че касационната жалба е неоснователна и недоказана.

Касационният състав на съда, след като обсъди събраните по делото доказателства, наведеното от оспорващия касационно основание, доводите и становищата на страните и като извърши на основание чл. 218, ал. 2 от АПК служебна проверка на валидността, допустимостта и съответствието на обжалваното съдебно решение с материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е подадена в законово установения срок, от лице с правен интерес и надлежна процесуална легитимация по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК и е процесуално допустима.

Разгледана по същество, касационната жалба е неоснователна.

Производството по АНД № 5927/ 2024 г. по описа на СРС се е развило по жалба, подадена от А. П., против Заповед за задържане на лице № 225зз-414/05.04.2024 г., издадена от старши полицай при 01 РУ-СДВР. С оспорената заповед е постановено задържане за срок от 24 часа на лицето А. П. в помещение за временно задържане на 01 РУ-СДВР, считано от 01.10 часа на 05.04.2024 г. Заповедта е издадена на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, като от фактическа страна налагането на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1 ЗМВР е обосновано с „притежание на НВ чл. 354а от НК“. След задържането на А. П. бил извършен личен обиск по реда на чл. 80 ЗМВР, при който у нея били установени 1 брой дамска чанта, 1 връзка ключове с 3 броя ключа, 1 брой черен портфейл, съдържащ 1 брой дебитна карта, 1 бр. мобилен телефон, 1 бр. верижка, за които по делото липсват данни да са били предмет на престъпление. Полицейските органи освободили лицето на 05.04.2024 г. в 16.10 часа.

В административната преписка по издаване на акта се съдържат само следните писмени доказателства: протокол за личен обиск на лице от 05.04.2024 г.; декларация, подписана от А. П. на 05.04.2024 г.; разписка за върнати пари и вещи на задържаното лице от 05.04.2024 г.

С обжалваното решение СРС е отменил Заповед за задържане на лице № 225зз-414/05.04.2024 г., издадена от старши полицай при 01 РУ-СДВР, по съображения за нейната формална и процесуална незаконосъобразност и несъответствие с целта на закона. За да постанови отмяната на оспорения административен акт съдът е приел, че заповедта не съответства на императивните законови изисквания досежно нейното съдържание, тъй като не са посочени конкретните фактически и правни основания, обусловили задържането на лицето при упражняване на административното правомощие в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР.

Решението на СРС е постановено в съответствие и при правилно приложение на закона.

Упражняването на правомощието по чл. 72 ЗМВР е в условията на оперативна самостоятелност и при предоставена на полицейския орган възможност да прецени, дали при наличие на нормативно установените фактически предпоставки, да наложи или не принудителната административна мярка. Следователно извършваната от съда проверка при оспорване на заповед, издадена на основание чл. 72, ал. 1 ЗМВР, обхваща преценката дали административният орган е разполагал с дискреционна власт и спазил ли е изискванията за законосъобразност на административния акт, очертани в нормата на чл. 146 АПК.

Обжалваният пред СРС административен акт е издаден от компетентен орган - полицейски орган по смисъла на чл. 57, ал. 1 ЗМВР и в кръга на предоставените му от закона правомощия. При постановяването на заповедта съдът не констатира допуснати нарушения на административнопроизводствените правила. Спазени са законово установените процесуални изисквания като на задържаното лице е разяснено правото му на адвокатска защита (чл. 74, ал. 2, т. 6, б. „б“ ЗМВР).

Изцяло се споделя извода на СРС, че оспорената заповед за задържане на лице, е издадена в нарушение на нормативно регламентирания императивни изисквания за съдържанието на акта, доколкото не са посочени конкретни данни, обосноваващи прилагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа“ в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Действително в заповедта е посочено правното основание за постановяване на задържането – чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, но от фактическа страна обжалваният акт не е обоснован с наличие на данни за извършено от П. престъпление. За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, следва в заповедта за задържане да са описани конкретни фактически обстоятелства, сочещи на обосновано предположение, че лицето, спрямо което се постановява задържането с активното си поведение е осъществило конкретен престъпен състав по НК.

За съда остава неясно поради какви съображения административният орган е приел, че е налице „притежание на НВ чл. 354а от НК“ (използвана е аббревиатура за наркотични вещества, която не всеки може да разпознае), при положение, че при обиск на лицето такива не са намерени.

Константна е и съдебната практика, че и излагането на несъответни и ирелевантни мотиви като фактическо основание за издаването на административния акт, следва да бъде приравнено на липса на изискуемите се от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставена от закона компетентност и съответно води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. В контекста на съдебната практика на ЕСПЧ, формалното посочване на законовата хипотеза за постановяване на задържането по чл. 72, ал. 1 ЗМВР, не е достатъчно за да се счита изпълнено изискването на чл. 74, ал. 1, т. 1 ЗМВР за посочване на основанията за задържането. Изцяло се споделя и извода на съда, че за обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си, е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването на заповед за задържане за срок от 24 часа в приложената от полицейския орган законова хипотеза. В този смисъл не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите разпоредби, без

посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействия на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането, като трайно ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая в заповедта липсват обективирани каквито и да е било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни и обективни данни, сочещи на съществуването на обосновано подозрение за извършване на конкретно престъпление от А. П..

Настоящият съдебен състав намира, че заповедта не е и косвено мотивирана чрез материалите от административната преписка. В Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд е посочено, че „мотивите не е необходимо обаче да съвпадат по време с издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива“. Мотивите към акта могат да бъдат изложени и отделно от самия него, което като не е осъществено така, че в достатъчна степен да са защитени правата, свободите и законните интереси на лицето, води до неспазване на законоустановената форма на атакувания административен акт. В оспорената Заповед за задържане на лице № 2253з-414/05.04.2024 г. не е цитиран какъвто и да е документ, който да се счита неразделна нейна част. С оглед на гореизложеното при правилно приложение на закона СРС е приел, че не е изпълнено законовото изискване по чл. 74, ал. 2, т. 4 ЗМВР за посочване в заповедта по чл. 72, ал. 1 ЗМВР на основаниято за прилагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа“. Това представлява абсолютно основание по смисъла на чл. 146, т. 2 АПК за отмяна на оспорения административен акт, като незаконосъобразен.

Задържането за срок от 24 часа по чл. 72 ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка ПАМ налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената ПАМ освен фактически необоснована от гледна точка наличието на материалноправното основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, се явява и несъответна на целта на закона. Целта на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР е задържането като превантивна мярка да предотврати възможността лицето, което има вероятност да е извършило престъпление, да се укрие и спрямо него да не може да бъде приведено в действие наказателно преследване. Посочената норма дава възможност на органите на МВР да реализират законовите си правомощия по разкриването и предотвратяването на престъпления чрез задържане на заподозряното лице за 24 часа, когато резултатът не може да бъде постигнат без прилагането на тази принудителна мярка. В случая, видно от доказателствата по делото, полицейските органи са установили самоличността на П. още преди нейното задържане. Не са налице и данни за възпрепятстване от нейна страна на действията им за извършване на неотложни процесуалноследствени действия. Въобще не са съществували никакви

обстоятелства, които в достатъчна степен да обосноват ограничаването на правото на свободно придвижване, което може да се наложи само с оглед постигане на предвидени в закона цели: да се съдейства за разкриване на престъпление и да се осуети възможността за укриване на извършителя.

Действително за прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1, т. 1 МВР не е необходимо да са събрани доказателства, установяващи по категоричен и безспорен начин вината на лицето, извършило престъпление, както и да е определена точната наказателноправна квалификация на деянието по НК и основанието за подвеждане под наказателна отговорност. Достатъчно е наличието на данни обосноваващи предположение, че има вероятност лицето да е извършител на престъпление. Доказателства за наличие на данни за участие или съпричастност на А. П. към престъпен акт по делото не са ангажирани. Като всяка ПАМ задържането за срок от 24 часа налага неблагоприятни последици на адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер и се предприема било с цел да се предотвратят вредните последици от извършено престъпление, било за да осуети прикриването на престъплението, както и с цел започване на разследване срещу вероятния извършител. В случая от доказателствата по делото по никакъв начин не може да се установи каква е била конкретната цел за издаването на оспорената заповед и постановеното с нея задържане, поради което същото се явява несъразмерно с целта на закона - чл. 6, ал. 2 АПК. Като проявление на принципа за съразмерността, административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото, е очевидно, че не е спазено изискването с прилагането на ПАМ да не се надхвърля необходимото за постигането на целения от закона резултат.

В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 АПК прилагането на ПАМ по чл. 72, ал. 1 ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай нито е обосновано, нито е доказано, че лицето е притежавало наркотични вещества и че реално е било необходимо и оправдано налагането на принудителната административна мярка „задържане за срок от 24 часа” в хипотезата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР. На следващо място разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и ал. 5 АПК регламентират като проявление на принципа за съразмерността, че административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо и да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. От доказателствата по делото е очевидно, че не е спазено изискването осъществяването на преследваната от закона цел с прилагането на ПАМ да не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

Не се констатираха допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила. СРС е извършил цялостна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт на основание чл. 168, ал. 1, във връзка с чл. 146 АПК, като при формиране на вътрешното убеждение, фактическите и правните изводи, не са установени порочни действия на съда, съответно не са констатирани порочни съдопроизводствени действия при разглеждане на делото и постановяване на съдебното решение.

Предвид горното, съдът намира че не е налице твърдяното касационно основание,

поради което обжалваното решение като валидно, допустимо, постановено в съответствие и при правилно приложение на закона и при спазване на съдопроизводствените правила, следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на делото искането на пълномощника на ответника за присъждане на направените по делото разноси следва да бъде уважено, като СДВР следва да бъде осъдена да заплати на А. П. сумата от 350 лева, представляваща договорено и заплатено адвокатско възнаграждение за един адвокат за осъществено процесуално представителство в касационното производство. С оглед обема на осъществените действия, както и предвид конкретната фактическа и правна сложност, съдът счита, че заплатеното от ответника възнаграждение е справедливото и адекватно по стойност и следва да бъде присъдено изцяло.

Водим от горните мотиви и на основание чл. 221, ал.2, предл. първо от АПК, Административен съд София – град, XIV касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 2372 от 20.05.2024 г., постановено по АНД № 5927/2024 г. на Софийския районен съд, Наказателно отделение, 109-ти състав.

ОСЪЖДА СДВР да заплати на А. П. сумата от 350 лева, представляваща направени разноси в съдебното производство пред касационната инстанция.

Решението е окончателно.